

Informatie Bijeenkomsten

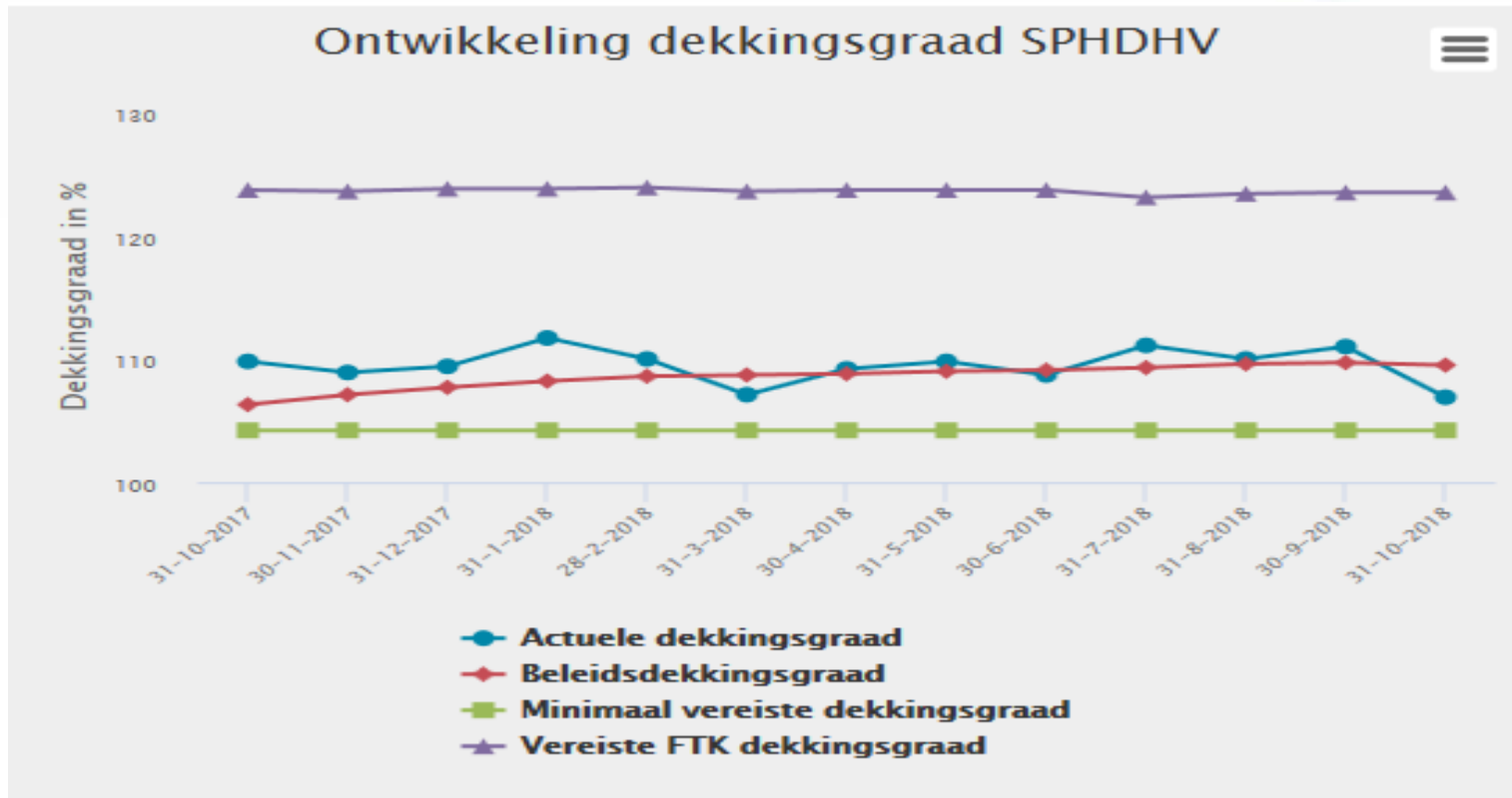
3 december 2018 Amersfoort
4 december 2018 Nijmegen

Agenda

- Welkom
- Stand van zaken
- Verantwoord beleggen
- Samenvoeging
- Verkiezingen Verantwoordingsorgaan

Stand van Zaken

- De actuele dekkingsgraad van ons pensioenfonds is in **oktober 2018** gedaald van 111,0% naar 106,9%.
- De beleidsdekkingsgraad daalde van 109,7% naar 109,5%.

Verantwoord Beleggen (huidig)

- Mandaten samenvoegen en conform beleid

Duurzaamheid stimuleren (Waar zetten we extra op in?)	Duurzaamheid integreren (Wat is voor ons 'gewoon' duurzaam?)	Uitsluiten (Wat willen we echt niet?)
<p>Ontwikkelingen stimuleren, bij voorkeur met inbreng van NL expertise, op het gebied van:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Water: <ul style="list-style-type: none"> – Schoon drinkwater; – Afvalwaterzuivering; – Leefklimaat; – Infrastructuur: <ul style="list-style-type: none"> – Innovatie; – Energiezuinig / duurzaam. <p>Expertise sponsor gebruiken bij keuzes en ter ondersteuning *</p>	<p>Streven naar een duurzame wereld, als geïntegreerd onderdeel van onze beleggingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondertekenen UNPRI door vermogensbeheerders; • Gematigd beloningsbeleid. <p>Bij directe beleggingen en grondstoffen verminderen van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CO2 uitstoot; • Milieuverontreiniging; • Voedselverspilling. <p>Dit is het minimum niveau.</p>	<p>Directe uitsluitingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Clustermunitie (= wettelijk), • Controversiële wapens; • Tabak; • Schending van mensenrechten; • Belastingontduiking. <p>Uitsluiten als niet voldaan wordt aan integratie (minimum niveau wordt niet gehaald)</p>
<p>Instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Thematisch beleggen; – Impact investing. 	<p>Instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ESG Integratie; • Actief aandeelhouderschap; • Best-in-class. 	<p>Instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitsluiting

Verantwoord Beleggen (dec 2018)

- Mandaten samengevoegd en conform beleid
- Impact beleggen (convenant IMVB getekend)

Duurzaamheid stimuleren (Waar zetten we extra op in?)	Duurzaamheid integreren (Wat is voor ons 'gewoon' duurzaam?)	Uitsluiten (Wat willen we echt niet?)
<p>Ontwikkelingen stimuleren, bij voorkeur met inbreng van NL expertise, op het gebied van:</p> <p>Water:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Schoon drinkwater; – Afvalwaterzuivering; – Leefklimaat; <p>Infrastructuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Innovatie; – Energiezuinig / duurzaam <p>Expertise sponsor gebruiken bij keuzes en ter ondersteuning *</p> <p>Instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Thematisch beleggen; – Impact investing. 	<p>Streven naar een duurzame wereld, als geïntegreerd onderdeel van onze beleggingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondertekenen UNPRI door vermogensbeheerders; • Gematigd beloningsbeleid. <p>Bij directe beleggingen en grondstoffen verminderen van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CO2 uitstoot; • Milieuverontreiniging; • Voedselverspilling. <p>Dit is het minimum niveau.</p> <p>Instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ESG Integratie; • Actief aandeelhouderschap; • Best-in-class. 	<p>Directe uitsluitingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Clustermunitie (= wettelijk), • Controversiële wapens; • Tabak; • Schending van mensenrechten; • Belastingontduiking. <p>Uitsluiten als niet voldaan wordt aan integratie (minimum niveau wordt niet gehaald)</p> <p>Instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitsluiting

Pensioenfonds HaskoningDHV

Strategische portefeuille	Ultimo	Ultimo	Rendement	Rendement	ESG	ESG
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Categorie	mix	mix	ytd dec.	ytd okt.	december	oktober
Staatsobligatie	20,0%	20,0%				
Credits	25,0%	25,0%				
Totaal Vastrentend	45,0%	45,0%	-0,2%	-0,6%		
Beursgenoteerd	5,0%	2,5%				
Niet-beursgenoteerd NL	2,5%	2,5%				
Totaal Vastgoed	7,5%	5,0%	3,7%	1,7%		
Totaal Aandelen EM	7,5%	7,5%	18,6%	-12,5%		
Aandelen Europe	17,5%	15,0%				
Aandelen US	11,7%	11,7%				
Aandelen Azie	5,8%	5,8%				
Totaal Aandelen Ontwikkeld	35,0%	32,5%	9,5%	-0,2%		
Impact aandelen		2,5%				
Infrastructuur		7,5%				
Totaal Impact	0,0%	10,0%	nvt	nvt		
Grondstoffen	5,0%	0,0%	-7,5%	nvt		
Totaal	100,0%	100,0%	5,9%	-0,8%		

Samenvoeging

Per ultimo juni 2018 zijn de twee compartimenten Haskoning en DHV samengevoegd tot een “normaal” ondernemingspensioenfonds.

Uitkomsten minimaal hetzelfde, berekend over periode van 15 jaar.
Verschillende compensaties vastgesteld:

- Compensatie 1: voor beëindigen van verhogingen van NN-pensioen.
Deze compensatie **over het NN-pensioen** bestaat uit twee delen:
 - vast percentage van 2,52%.
 - leeftijdsafhankelijk percentage van 0,3% per toekomstig jaar.
- Compensatie 2: voor het verschil in dekkingsgraad.
De compensatie is 1% van het pensioen **in eigen beheer** bij SPH.

Samenvoeging

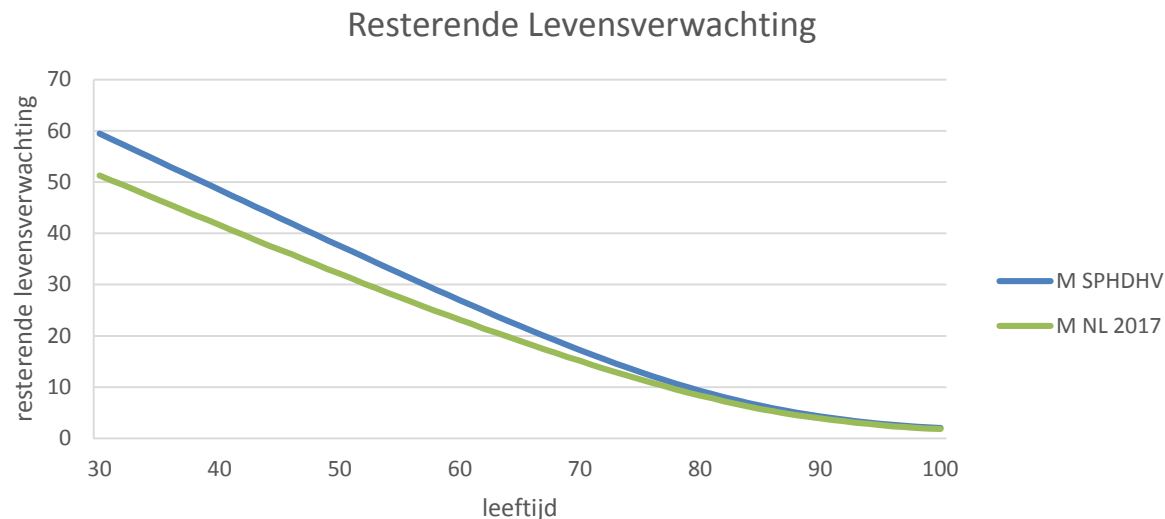
Uitgangspunten:

- Buffer van SPH wordt verdeeld middels de compensaties
- Sekse neutraal
- Levensverwachting per leeftijd

(variabele compensatie 0,3% p. jaar contant gemaakt)

35 jarige: 54 jaar 67 jarige: 20 jaar

50 jarige: 37 jaar 72 jarige: 15 jaar

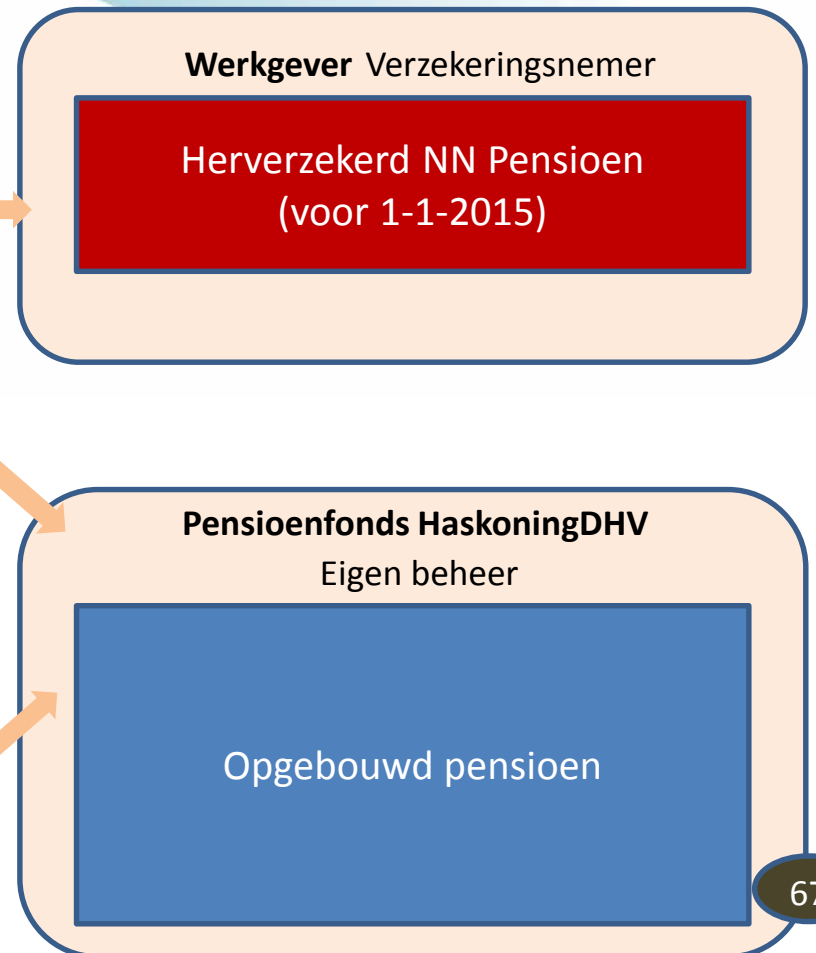

Pensioenrechten

vóór samenvoegen

ná samenvoegen

Pensioenrechten

Voor voormalig SPDHV-ers veranderen opgebouwde pensioenen niet.
Voor voormalig SPH-ers worden opgebouwde pensioenen door de compensaties verhoogd.

Bijgaand twee voorbeeld berekeningen:

- Voor een gepensioneerde van 67 jaar:
 - Stand 30 juni voor samenvoeging
 - Stand 1 juli inclusief compensaties (6,32% NN + 1% EB)
- Voor een werknemer van 50 jaar:
 - Stand 30 juni voor samenvoeging
 - Stand 1 juli inclusief compensaties (11,22% NN + 1% EB)
 - Stand 1 juli inclusief omrekening van pensioenrichtleeftijd 65 jaar naar 67 jaar (1,116 over Toeslagen + Compensaties)

Stand op 30 juni 2018 (67 jarige gepensioneerde)

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 20.000,00
B. Eigen Beheer: Toeslagen over A	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 400,00
C. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 1.000,00

Stand op 30 juni 2018 (67 jarige gepensioneerde)

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014				
	leeftijd	Pensioenbedrag	Compens.	Bedrag
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 20.000,00	3,8%	€ 760,00
			2,5%	€ 500,00
B. Eigen Beheer: Toeslagen over A				
	leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 400,00	1,0%	€ 4,00
C. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015				
	leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 1.000,00	1,0%	€ 10,00

Stand op 30 juni 2018 (67 jarige gepensioneerde)

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014	leeftijd	Pensioenbedrag	Compens.	Bedrag
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 20.000,00	3,8%	€ 760,00
			2,5%	€ 500,00
B. Eigen Beheer: Toeslagen over A	leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 400,00	1,0%	€ 4,00
C. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015	leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 1.000,00	1,0%	€ 10,00

Stand op 1 juli 2018 na verwerking compensaties

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 20.000,00
D. Eigen Beheer: Toeslagen en compensaties	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 1.664,00
E. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 1.010,00

Stand op 30 juni 2018 (67 jarige gepensioneerde)

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014	leeftijd	Pensioenbedrag	Compens.	Bedrag
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 20.000,00	3,8%	€ 760,00
			2,5%	€ 500,00
B. Eigen Beheer: Toeslagen over A	leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 400,00	1,0%	€ 4,00
C. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015	leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 1.000,00	1,0%	€ 10,00

Stand op 1 juli 2018 na verwerking compensaties

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014	leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 20.000,00		
D. Eigen Beheer: Toeslagen en compensaties	leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 1.664,00		
E. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015	leeftijd	Pensioenbedrag	Ingegaan	
Ouderdomspensioen	ingeg	€ 1.010,00	1,000	€ 2.674,00

- Voor een gepensioneerd van 67 jaar:
 - Blijft het deel van NN gelijk en gaat naar de verzekeraar.
 - Wordt het eigen beheer deel verhoogd en samengevoegd.

Stand op 30 juni 2018 (67 jarige gepensioneerd)

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014		leeftijd	Pensioenbedrag	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	ingeg		€ 20.000,00	ingeg	€ 20.000,00
B. Eigen Beheer: Toeslagen over A		leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen	ingeg		€ 400,00		
C. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015		leeftijd	Pensioenbedrag	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	ingeg		€ 1.000,00	ingeg	€ 2.674,00

Stand op 30 juni 2018 (50 jarige man)

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	65 jaar	€ 10.000,00
B. Eigen Beheer: Toeslagen over A	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	65 jaar	€ 200,00
C. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	67 jaar	€ 3.000,00

Stand op 30 juni 2018 (50 jarige man)

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014				
	leeftijd	Pensioenbedrag	Compens.	Bedrag
Ouderdomspensioen	65 jaar	€ 10.000,00	8,7%	€ 870,00
			2,5%	€ 250,00
B. Eigen Beheer: Toeslagen over A				
	leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen	65 jaar	€ 200,00	1,0%	€ 2,00
C. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015				
	leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen	67 jaar	€ 3.000,00	1,0%	€ 30,00

Stand op 30 juni 2018 (50 jarige man)

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014		leeftijd	Pensioenbedrag	Compens.	Bedrag
Ouderdomspensioen		65 jaar	€ 10.000,00	8,7%	€ 870,00
				2,5%	€ 250,00
B. Eigen Beheer: Toeslagen over A		leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen		65 jaar	€ 200,00	1,0%	€ 2,00
C. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015		leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen		67 jaar	€ 3.000,00	1,0%	€ 30,00

Stand op 1 juli 2018 na verwerking compensaties

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014		leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen		65 jaar	€ 10.000,00
D. Eigen Beheer: Toeslagen en compensaties		leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen		65 jaar	€ 1.322,00
E. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015		leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen		67 jaar	€ 3.030,00

Stand op 30 juni 2018 (50 jarige man)

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014		leeftijd	Pensioenbedrag	Compens.	Bedrag
Ouderdomspensioen		65 jaar	€ 10.000,00	8,7%	€ 870,00
				2,5%	€ 250,00
B. Eigen Beheer: Toeslagen over A		leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen		65 jaar	€ 200,00	1,0%	€ 2,00
C. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015		leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen		67 jaar	€ 3.000,00	1,0%	€ 30,00

Stand op 1 juli 2018 na verwerking compensaties

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014		leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen		65 jaar	€ 10.000,00		
D. Eigen Beheer: Toeslagen en compensaties		leeftijd	Pensioenbedrag	Omrek 67.	
Ouderdomspensioen		65 jaar	€ 1.322,00	1,116	€ 1.475,35
E. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015		leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdomspensioen		67 jaar	€ 3.030,00	1,000	€ 3.030,00

Stand op 1 juli 2018 na verwerking compensaties

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014		leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdompensioen		65 jaar	€ 10.000,00		
D. Eigen Beheer: Toeslagen en compensaties		leeftijd	Pensioenbedrag	Omrek 67.	
Ouderdompensioen		65 jaar	€ 1.322,00	1,116	€ 1.475,35
E. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015		leeftijd	Pensioenbedrag		
Ouderdompensioen		67 jaar	€ 3.030,00	1,000	€ 3.030,00

Stand op 1 juli 2018 na verwerking compensaties en omrekening 67

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014		leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdompensioen		65 jaar	€ 10.000,00
F. Totaal Eigen Beheer		leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdompensioen		67 jaar	€ 4.505,35

- Voor een werknemer van 50 jaar:
 - Blijft het deel van NN gelijk en gaat naar de verzekeraar.
 - Wordt het eigen beheer deel verhoogd, geconverteerd en samengevoegd.

Stand op 30 juni 2018 (50 jarige man)

A. Nationale-Nederlanden: Opbouw t/m 2014	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	65 jaar	€ 10.000,00

B. Eigen Beheer: Toeslagen over A	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	65 jaar	€ 200,00

C. Eigen Beheer: Opbouw vanaf 2015	leeftijd	Pensioenbedrag
Ouderdomspensioen	67 jaar	€ 3.000,00

omrekening 67

leeftijd	Pensioenbedrag
65 jaar	€ 10.000,00

leeftijd	Pensioenbedrag
67 jaar	€ 4.505,35

Samenvoeging

- pensioenrechten van voormalig SPH-ers zijn op evenwichtige wijze verhoogd, geconverteerd en samengevoegd.
- Bijna iedereen heeft een brief ontvangen met de bedragen.
- De gepensioneerden van voormalig SPH krijgen een extra uitbetaling voor de maanden juli t/m november 2018 (terugwerkende kracht van ingang compensaties).

Het Verantwoordingsorgaan
zoekt nieuwe leden !

FOKKE & SUKKE

HEBBEN ZICH VOORGENOMMEN NU ECHT
HUN PENSIOEN TE REGELEN

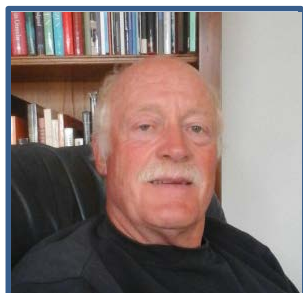
Verantwoordingsorgaan

2 - Benoemd door werkgever

3 - Gekozen door werknemers

2 - Gekozen door gepensioneerden

Komende vacatures

2 - Benoemd door werkgever

3 - Gekozen door werknemers

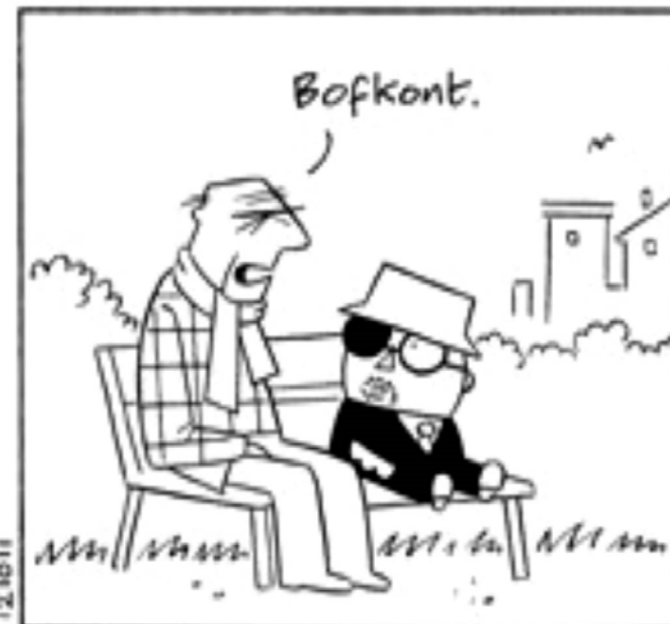
2 - Gekozen door gepensioneerden

Belang pensioenvoorziening naast AOW

- Pensioenregeling is afspraak tussen sociale partners
- Systeem gebaseerd op solidariteit
- Winst/verlies komt ten goede/laste deelnemers
- 2017: Pensioenpot in NLD: € 1400 miljard,
dat is 2x het Nederlands Bruto Binnenlands Product
- € 27 miljard: jaarlijkse pensioenuitkering
- 5,5 mln actieve deelnemers
- 3,5 mln gepensioneerden
- Wij werken 1 dag/week voor opbouw pensioen
- Dat geld is van ons, niet van buitenstaanders

Fakenews: misvattingen over ons pensioen

Omvang van ons pensioenfonds

- Vermogen € 952 mln, verplichting € 865 mln
- Aantal deelnemers: 8.592 (bron: Jaarverslag 2017)
- Actieve deelnemers: 2.721
- Slapers (uit dienst): 4.003
- Gepensioneerden: 1.868
- Bestuur: 8 leden
- Verantwoordingsorgaan: 7 leden
- Pensioenbureau

Positie verantwoordingsorgaan

Extern toezicht

Bestuur

Intern toezicht
Verantwoordingsorgaan

Pensioenbureau

Adviseurs

Wat doet het Verantwoordingsorgaan ?

- Controleren op evenwichtige afweging van belangen van de deelnemers bij wijzigingen
- Geven oordeel over handelen van bestuur, jaarverslag
- Brengen ongevraagd of gevraagd advies uit
- Wisselend accent op onderwerpen, bv afgelopen tijd de fusie

Wie zoeken we? Jou?

- Heb je interesse in pensioenen?
- Ben je betrokken, wil je meer betrokkenheid (bij pensioen en onderneming)?
- Wil je invloed uitoefenen op ons fonds?
- Wil je weerstand bieden tegen ongewenste invloeden?
- Ben je nieuwsgierig?

Wat bieden we?

- Volgen van basis cursus
- Bezoeken van seminars
- Actieve deelname in ontwikkeling ons pensioenfonds
- Ervaring opdoen in andere rol binnen RHDHV
- Boekingsnr. voor deelnemers en vergoeding voor gepensioneerden
- Never a dull moment!

Hoe verloopt de procedure?

- Begin 2019 verzoek oproep kandidaten
- Eerste beoordeling door Verantwoordingsorgaan
- Verkiezingen bij meerdere geschikte kandidaten
- Aanstelling per 1 juli 2019

Je kunt nu al je interesse tonen:

- Bij de huidige leden Verantwoordingsorgaan
- Mail: Verantwoordingsorgaan.pensioenfonds@rhdhv.com

Tot slot

Samen verder maar
met andere voorzitter